

5. Кочет В.М. Фауна риб техногенних акваторій, суміжних басейну р. Самари, в умовах гіпермінералізації середовища мешкання // Вісник Дніпропетровського університету. Біологія, екологія. — Д.: ДНУ, 2005. — Вип. 13, т. 1. — С. 118–123.
6. Кочет В.М. Исследование некоторых структурно-функциональных особенностей сообществ гидрофауны р. Самары Днепровской / В.М. Кочет, С.Н. Тарасенко, Н.И. Загубиженко // Вісник Дніпропетровського університету. Біологія, екологія. — Д.: ДНУ, 1997. — Вип. 3. — С. 94–101.
7. Правдин И. Ф. Руководство по изучению рыб (преимущественно пресноводных). — М.: Пищевая промышленность, 1966. — 376 с.
8. Щербуха А. Я. Українська номенклатура іхтіофауни України. — К.: Зоомузей ННПМ НАН України, 2003. — 48 с.

БІОРІЗНОМАНІТТЯ РИБ РІЧКИ ОРЧИК В М. КАРЛІВКА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Неборак С.С., Бажан А.Г.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Біорізноманіття тваринного світу — це національне надбання України, а його збереження, відтворення і раціональне використання є пріоритетом у галузі природокористування, охорони природи, забезпечення екологічної безпеки і однією з невід’ємних умов збалансованого економічного і соціального розвитку нашої держави.

Іхтіофауна є важливим компонентом біологічного різноманіття, оскільки риби відіграють ключову роль у водних біоценозах. Риби, одна з найважливіших в господарському відношенні група хребетних тварин, служать також чи не найкращим індикаторами екологічного стану водойм і дуже чутливо реагують на погіршення умов існування, скорочуючи свою чисельність, ареали або частково чи повністю зникають у водоймах [1].

Старі наукові факти, які були отримані ще за часів Радянських досліджень, були досить класичними і децю застаріли по видовому стану риб в Україні.

Викладене вище пояснює актуальність мети даної роботи — необхідність проведення аналізу зміни видового стану риб за останні 10 років, зокрема, уточнити сучасний склад іхтіофауни прісноводних риб річки Орчик в м. Карлівка Полтавської області та орієнтовно оцінити найбільш поширені види риб. Наше бачення сучасного стану іхтіофауни не претендує на абсолютну повноту, але підводить певний підсумок сьгоднішньої вивченості рибного населення в річці Орчик і, сподіваємося, привернути більшу увагу, зокрема, й до іхтіофауністичних досліджень в Україні.

Матеріали роботи базуються на виловах риб, які були зібрані в період від 13.06.15 по 23.01.16 рр. Використані матеріали численних наукових джерел [2]. Створена електронна база видового складу риб, оцінили їх відносну кількість, а також визначили біометричні проміри риб у цій водоймі. При підрахунках видового складу взятих до уваги тільки таксон у ранзі виду, оскільки підвидовий статус багатьох риб України не є валідним, часом суперечливим або сумнівним і не завжди визначається іхтіологами.

Виходячи з сучасних даних, усі риби, які зустрічалися в нашій роботі, відносяться до 3 родин (Esocidae, Percidae, Cyprinidae), серед яких домінує родина Cyprinidae. За нашими даними у водоймі під час вилову відмічено 97 особин 11 видів, а саме, Верховодка звичайна *Alburnus*

alburnus (L.), Гірчак звичайний *Rhodeus amarus* (L.), Густера *Blicca bjoerkna* (L.), Карась сріблястий *Carassius gibelio* (L.), Краснопірка *Scardinius erythrophthalmus* (L.), Лин *Tinca tinca* (L.), Лящ *Abramis brama* (L.), Окунь річковий *Perca fluviatilis* (L.), Плітка звичайна *Rutilus rutilus* (L.), Судак *Lucioperca lucioperca* (L.), Щука *Esox lucius* (L.).

За останні 10-15, чи й більше років іхтіофауна видового складу риб річки Орчик змінилася в гіршу сторону, що позначилося на біометричних розмірах самих риб. У 2000 році зафіксовано погіршення іхтіофауни водойми. Різні форми діяльності людини як на водоймах, так і на прилеглих до них територіях призвели до порушення екологічної рівноваги водойм, що поряд з тривалим та інтенсивним промислом риб зумовило зменшення чисельності найцінніших промислових видів. Деяким з них уже загрожує повне зникнення [3]. Незначне заростання водойми простежується останнім часом, тому що не проводиться чищення дна та досить часто стікають у річку пестициди та гербіциди, які сприяють росту рослинності [4].

Можна констатувати, що основним фактором, який, безумовно, негативно впливає на гідроценоз, є господарська діяльність, під впливом наслідків якої в річці Орчик спостерігається екологічне деградування, відбуваються і відбулися помітні зміни в іхтіофауні, які значною мірою вплинули на видовий склад риб, помітно скорочується їх чисельність в окремих випадках стають досить рідкісними або нечисленними, на окремих ділянках зникаючими, що у великій мірі збіднює різноманіття рибного населення і свідчить про незадовільну охорону риб.

Література

1. Аннотированный каталог круглоротых и рыб континентальных вод России // Под ред. Ю.С. Решетникова. — М.: Наука, 1998. — 218 с.
2. Смирнов А.И. Фауна Украины. Том 8. Рыбы. — Выпуск 5. — К.: Наукова думка, 1986. — 320 с.
3. Никольский Г. В. Экология рыб. / Никольский Георгий Васильевич. М. : Высшая школа, 1963. — 158 с.
4. Степановський А.С. Фауна України: В 40 т. — Т 8. / Степановський Антон Сергійович. — К.: Рад. школа, 1983. — 176 с.

ОЦІНКА ВПЛИВУ СТІЧНИХ ВОД ХІМІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ НА ПРИБЕРЕЖНІ УГРУПОВАННЯ МОЛОДІ РИБ

Нетеса Є.О.

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Хімічна промисловість — галузь важкої промисловості, що включає виробництво продукції з вуглеводневої, мінеральної і іншої сировини шляхом її хімічної переробки. Розвитку хімічної промисловості завжди приділяється значна увага, тому що вона відноситься до галузей які забезпечують науково-технічний прогрес. Україна багата на корисні копалини, деревину, виробничі відходи, продукція сільського господарства — багату сировинну базу для розвитку окремих галузей хімічної промисловості. Галузі хімічної промисловості в цілому відносяться до матеріаломістких, що зумовлюється значними затратами сировини на виробництво продукції. Для деяких з них потрібні також велика кількість води або палива та електроенергії [4].